

BUDUČNOST

CIRKVE

Příloha

Budu naslouchat vašim očekáváním

P. Jan Balík

Vydala Sekce pro mládež ČBK a Asociace křesťanských sdružení mládeže
Praha 2009

„BUDU NASLOUCHAT VAŠIM OČEKÁVÁNÍM“

Setkání s mládeží během prvních čtyř let pontifikátu papeže Benedikta XVI.

P. Jan Balík

P. Jan Balík stál u zrodu Arcidiecézního centra mládeže Praha a Arcidiecézního centra života mládeže Nazaret Praha. Byl 11 let zodpovědný za pastorační mládež v pražské arcidiecézi. Působil též jako ředitel Sekce pro mládež ČBK. Nyní slouží ve farnosti Praha - Strašnice. Je členem tvůrčího týmu časopisu IN!. Je také autorem více knih pro mladé, např. „Máš na víc“.

„Ukázat mladým, že je krásné být křesťanem.“¹

Přelom března a dubna roku 2005 bude navždy spojen s prožitkem jedinečné chvíle. V těch dnech byly oči všech lidí planety upřeny na poslední okamžiky pozemského života papeže Jana Pavla II. Celý svět vnímal, že na věčnost odchází nevšední člověk. Byly to chvíle, ve kterých se mimořádným způsobem projevila Wojtyłova láska k mladým lidem a jejich láska k němu. Kdo by neměl v živé paměti, jak se do Říma sjížděly statisíce mladých lidí, aby byly nablízku svému příteli, který umíral.

Když byl 19. dubna 2005 zvolen za nástupce svatého Petra kardinál Joseph Ratzinger, vrcholily přípravy Světového dne mládeže v Kolíně nad Rýnem, který byl plánován na srpen 2005, tedy dobu velice blízkou. Existovaly nevyřešené otázky: Jak bude nový papež pokračovat? Bude v mladých lidech vidět - tak jako jeho předchůdce - budoucnost lidstva a církve? Budou patřit k prioritám jeho pontifikátu? Přijmou ho?

Po čtyři roky můžeme sledovat, jak se rozhovor papeže s mladými lidmi vyvíjí. Upřeme pozornost na jeho slova i na jeho jednání. Postupně nastíníme odpovědi na otázky, které se na začátku jeho pontifikátu pochopitelně objevovaly.

Naše pojednání nechce srovnávat dva papeže.

To je zbytečné. Každý z nich má své vlastní dary, svůj způsob vyjadřování. Každý musí být sám sebou. Chceme si jen všimnout, jak se vyvíjí tak mimořádně plodný dialog papeže a církve, který se s nevšední silou rozvinul za Jana Pavla II.

Život kardinála po boku Jana Pavla II.

Joseph Ratzinger je fyziognomií své osobnosti profesor. Zároveň je mužem s velkou teologickou otevřeností a hlubokou osobní spiritualitou.² Z tohoto důvodu u něj můžeme vztah k mladým lidem předpokládat. Současně ale vyvstává otázka, zda u něho najdeme pochopení pro nové trendy evangelizace, které povstaly za jeho předchůdce.

Za svého dlouholetého působení v Římě byl jeho vztah k mladým lidem zcela konkrétní. Často sloužil mši svatou v kostele, který je součástí papežského „Mezinárodního centra mládeže sv. Vavřince“, které se nachází jen několik kroků od Svatopetrského náměstí. Na tomto místě se odehrávala jeho mnohá diskusní setkání s mladými lidmi celého světa.

Ratzinger je velice bystrým pozorovatelem. Úkoly, které v církvi po 23 let jako prefekt Kongregace pro nauku víry zastával, ho přiváděly do nejružnějších končin světa.

Měl příležitost velice zblízka zakoušet život církve, objevovat různá úskalí, ale i zdroje nové naděje. K tomu dodejme, že se jedná o člověka mimořádných intelektuálních kvalit a teologických encyklopedických znalostí, který po celou dobu svého života udržuje kontakt s teologií a filosofií. Jeho pohled na dění ve světě je tedy plodem mnoha úvah, setkání a především globálního pohledu na katolicitu církve.

Postupně si uvědomoval význam vznikajících církevních hnutí, jejich obdivuhodnou dynamičnost prožívání evangelia a též jejich schopnost oslovovat mladé lidi.³ Výsledkem jeho zkušeností je konstatování, které najdeme v knize rozhovorů s novinářem Peterem Seewaldem z roku 2000.

„Sice na církvi vidím množství starých, odumírajících větví, které pomalu, tu tiše, tu s lomozem, opadávají. Ale především vidím její mladost. Smím potkávat bezpočet mladých lidí ze všech koutů světa, smím se setkávat s novými hnutími, s entuziasmem víry, který je znovu patrný. A tímto entuziasmem neotřese ani veškerá kritika církve – která tu ostatně bude vždycky –, protože radost z Krista je větší. V tomto smyslu mám pozici (jako prefekt kongregace pro nauku víry), která je namáhavá, ale zato bohatá na setkání s tím, že církev je mladá a že může utěšeně kráčet do budoucnosti, protože Pán ji zcela jistě neopustí.“⁴

Jako kardinál se zúčastnil též několika Světových dnů mládeže, které pro něho byly hlubokým prožitkem víry. Mimořádné chvíle v životě církve tak mohl reflektovat ze své vlastní zkušenosti. Když se v roce 1998 zamýšlel nad 20 lety pontifikátu Jana Pavla II., zmínil se též o Světových dnech mládeže a rok po překvapivě navštíveném SDM v Paříži velice přesně popsal jejich podstatu a význam. Abychom pochopili význam jeho slov, je třeba si uvědomit pozadí tehdejšího klimatu. Mnozí se domnívali, že nemocný papež přestane mladé lidi přitahovat a že nadšení

bude opadat.⁵ Noviny uveřejňovaly články plné skepse a předpovědí, že počet účastníků bude zklamáním. I mezi francouzskými biskupy bylo možné vnímat obavy.⁶ Setkání se pak stalo krásnou a mimořádně navštívenou slavností víry.⁷ Ratzinger hodnotí:

„Nenašel jsem nikoho, koho by nebyla strhla atmosféra tohoto setkání ve víře. Najednou bylo krásné být křesťany.“⁸

„V Janu Pavlu lze zakusit církev.“⁹

Na stále se opakující námitku, že papež je pro mladé lidi jakýmsi druhem superstar, odpovídá:

„V papeži se stala patrnou skutečnost církve, skutečnost tajemství, něčeho, co naprosto přesahuje lidské schopnosti a dovednosti. Právě trpící papež se výjimečným způsobem stal projevem přítomnosti něčeho většího. V centru byl on, avšak centrem nebyla jeho osoba, nýbrž Kristus, kterého reprezentoval.“¹⁰

Jak vidíme, kardinál Ratzinger velice jasně pochopil, že setkání mládeže s Janem Pavlem II. nejsou povrchní, ale že se jedná o nevšední zkušenost víry. Byl si vědom mimořádného přínosu Jana Pavla k evangelizaci světa mladých. Při pohřbu svého předchůdce ještě jako děkan kardinálského sboru přítomným mladým lidem řekl:

„Zvláště zdravím mladé lidi, které Jan Pavel II. rád nazýval budoucností a nadějí církve.“¹¹

Jak si vážil kontaktu Jana Pavla s mladými můžeme rozpoznat z jeho několika vyjádření v prvních měsících pontifikátu. V říjnu 2005 poskytl polské televizi rozhovor, ve kterém neváhal zařadit vztah Jana Pavla II. a mladých k nejvýznamnějším bodům jeho pontifikátu.

„Především dokázal nadchnout mládež pro Krista. Aby se mládež nadchla pro Krista a pro církev a pro obtížné hodnoty, toho mohla dosáhnout jen osobnost s oním charismatem; jen on mohl takovým způsobem dokázat mobilizovat mládež světa pro Boží věc a pro Kristovu lásku.“¹²

Uvedené skutečnosti nás opravňují konstatovat, že když se 19. dubna 2005 stal papežem, měl s mladými lidmi nejen osobní vztah, ale též si byl vědom, jaký měl pro ně význam jeho předchůdce. Z vlastní zkušenosti vnímal nebývalý přínos Světových dnů mládeže pro evangelizaci mladých.

První papežské kroky s mládeží

Když se po svém zvolení setkal s Mons. Renatem Boccardem, tehdejším zodpovědným za papežské zahraniční cesty, ihned mu řekl:

„Nyní musíme myslet na Kolín.“¹³

To, že v pastoraci mládeže půjde ve stopách předchůdce, bylo zřejmé z jeho první homilie den po zvolení 20. dubna 2005, když při mši svaté pro kardinály v Sixtinské kapli řekl:

„Myslím zvlášť na mladé. Byli privilegovanými partnery papeže Jana Pavla II.. Jim posílám vroucí objetí a očekávám, dá-li Bůh, že se s nimi setkám v Kolíně u příležitosti nadcházejícího Světového dne mládeže.“

S vámi, drazí mladí, budoucnosti a naděje církve a lidstva, budu i nadále vést dialog a naslouchat vašim očekáváním, abych vám mohl pomáhat ke stále hlubšímu setkání s živým Kristem, který je mladý navěky.“¹⁴

To potvrdil i 24. dubna 2005 při homilii během mše svaté, kterou zahajoval svůj pontifikát. V závěru se obrátil zvláště k mladým:

„Nemějte strach z Krista! On nic neodnímá a dává všechno. Kdo se dá Jemu, dostane stonásobně. Ano, otevřete, dokořán rozevřete brány Kristu – a najdete pravý život.“¹⁵

V Kolíně nad Rýnem při prvním pozdravu mladých lidí se ihned zmínil o svém předchůdci a přihlásil se k jeho odkazu:

„Tento velký papež porozuměl výzvám, které stojí před mladými dnešní doby, choval k nim velkou důvěru a neváhal je povzbuzovat, aby

byli odvážnými hlasateli evangelia a statečnými staviteli civilizace pravdy, lásky a pokoje.

Dnes je mým úkolem ujmout se tohoto mimořádného duchovního dědictví, které nám zanechal papež Jan Pavel II. On vás miloval, vy jste to pochopili a dávali jste mu to najevo s elánem vlastním vašemu věku.

Nyní je naším společným úkolem proměnit jeho učení ve skutek.“¹⁶

Ujmout se mimořádného dědictví, pokračovat v započatém dialogu, naslouchat mladým a s odvahou jim pomáhat k setkání s Kristem, tak takový program si vytýčil. Jak řekl, tak i jednal.

Převzít mimořádné dědictví Jana Pavla II.

Před setkáním v Kolíně bylo možno pozorovat jisté rozechvělé očekávání, jak se papežská „premiéra“ s mladými lidmi podaří. Během vlastního setkání již bylo zřejmé, že mladí papeže přijali. Významné bylo i to, že on sám udělal s nimi první zkušenost v roli papeže. Muž s kultivovanou jemností a jistou osobní plachostí prožil SDM a konstatoval, že se jednalo o nevšední setkání s Kristem, o prožitek církve a o svědectví naděje. Setkání v něm vyvolalo velkou vděčnost Bohu za Světové dny mládeže, které si přál s prorockou intuicí jeho předchůdce.¹⁷

Další, XXIII. SDM konané v Sydney, ukázaly, že papež a mladí patří k sobě a kráčí společně za Kristem. Dnes již nikdo nemůže pochybovat, že církev našla způsob, jak se s mládeží setkávat.

Pokračujme ale v našem hledání dál a ptejme se: Co pro Benedikta znamená převzít mimořádné dědictví Jana Pavla II.?

Sledujeme-li dnes již skoro čtyřleté působení nového papeže, můžeme leccos z jeho postojů a priorit rozpoznat. Pochopitelně jde svou cestou a zdaleka ne ve všem pokračuje ve šlépějích svého předchůdce, ale mládež

zůstává jednou z jeho priorit. Papež Benedikt má mladé lidi rád a hledí na ně s důvěrou.

Jak se to projevuje? Především v již zmiňovaném pokračování v tradici SDM. S tím se pojí pravidelná poselství mládeži, která tak jako jeho předchůdce i on zasílá každým rokem u příležitosti diecézních oslav SDM. Pastore mládeže tímto způsobem dostává svůj základní duchovní program a stává se dlouhodobou formační cestou.

Možná bude pro mnohé překvapujícím zjištěním, že Benedikt kráčí ve šlépějích svého předchůdce i v jiné, neméně pozoruhodné oblasti. Týká se to jeho apoštolských cest mimo Řím i za hranice Itálie. Za čtyři roky jich je celá řada. Podíváme-li se na jejich obsah, zjistíme, že víceméně každá je spojena se samostatným setkáním s mladými lidmi.¹⁸

Papežovo zaujetí pro mladé lidi nemá v sobě nic jiného než hlubokou touhu přiblížit je ke Kristu, aby tak byl jejich život utvářen v setkání s tím, kdo je zdrojem života a kdo jediný může člověku ukázat cestu k plnému lidství, a tedy i ke skutečné radosti.

„Církev zve všechny, aby se věnovali s plnou vážností mladým a nenechali je napospas sobě samým nebo vystaveny škole 'špatných učitelů'. Znamená to nasadit se v takových iniciativách, které jim dají možnost přijmout hodnotu života ve stabilní rodině založené na manželství. Pouze to umožní mladým vytvářet svoji budoucnost s důvěrou.“¹⁹

Benedikt si váží přínosu SDM. Zachycujeme to v jeho promluvách jak po kolínském setkání, tak i po Sydney. Otázka studenta teologie, která se pojila k australskému setkání, mu dala příležitost připomenout, že se tak mimořádně duchovně plodné setkání jako jsou SDM neustále potýkají s různými zbytečnými obavami.

„Také pro Australany to byla velká zkušenost. Zpočátku se dívali na toto Světové setkání mládeže s velkou skepsí. Očekávali, že do všedního

života přinese mnoho překážek, jako například komplikace v dopravě. Ale nakonec, pozoroval jsem to také ve sdělovacích prostředcích, jejich předsudky jeden po druhém opadly. Všichni se cítili strženi atmosférou radosti a víry. Viděli, že mladí přicházejí a nepůsobí bezpečnostní ani žádné jiné problémy, ale že v radosti dokážou být pospolu. Viděli, že i dnes je víra silou, která je schopna dát lidem správné zaměření. Nadešla chvíle, kdy jsme opravdu cítili vanutí Ducha Svatého, které odstraňuje předsudky, které dává lidem pochopit, že toto je směr, jakým máme jít; a tak se dá žít a otevírat se budoucnosti.“²⁰

A mladým na Sardinii v září 2008 řekl:

„Jak jsem sám mohl vidět, Světové dny mládeže představují mimořádnou příležitost, která umožňuje mladým z celého světa vzájemně se poznat, společně sdílet víru a lásku ke Kristu a k jeho církvi, aby posílili společnou angažovanost udělat všechno pro vybudování budoucnosti pokoje a spravedlnosti.“²¹

Mezi zcela zásadní projevy, v nichž se zrcadlí Benediktovo pochopení pastore mládeže a významu SDM, patří promluva k římské kurii na Vánoce 2008. Každoročně se papež koncem roku setkává se svými spolupracovníky, hodnotí uplynulý rok a vytyčuje důležité body pontifikátu. Právem můžeme tato setkání označit za programová. Právě při takovéto promluvě v roce 1985 Jan Pavel II. vyhlásil Světové dny mládeže.

Ve zmiňovaném projevu Benedikt ukazuje, že pronikl do samé podstaty prozřetelnostní myšlenky svého předchůdce. Aby objasnil, oč se při SDM jedná, nejprve se dotýká faktu, že se vynořují různé námitky.

„Analýzy označují tyto dny jako určitou variantu moderní mladé kultury, jako jistý druh církví organizovaného rockového festivalu s papežem v roli 'star'. Ať už s vírou, nebo bez ní, byly by prý tyto festivaly vždycky stejné. Má se teď za to, že nesouvisí s otázkou o Bohu. I z katolické strany se ozývají hlasy, které považují

všechno jen za veliké představení, dokonce pěkné, ale s malým významem pro víru a přítomnost evangelia v naší době. Považují je za okamžiky jakési sváteční extáze, která nakonec vše zanechá jako dříve bez hlubšího vlivu na život.“²²

Na základě těchto povrchních konstatování se pak pouští do ozřejmění vlastní podstaty SDM. Zdůrazňuje, že se jedná o dlouhodobý a systematický program. SDM se nevyčerpává jen v jednom týdnu, který se stává mediálně známým. Je to duchovní pouť kolem kříže Světových dnů mládeže a ikony Panny Marie. Mladí lidé se tak na setkání připravují tím, že upírají svou pozornost osobně i společně na Krista.

„Slavnostní dny jsou jenom vrcholem dlouhé cesty, na které se setkáváme jedni s druhými a společně jdeme vstříc Kristu.“²³

SDM je tedy setkání kolem Krista.

„Takže papež není žádnou ‘star’, kolem které všechno krouží. On sám je jenom zástupcem a ukazuje na jiného, který stojí uprostřed nás.“²⁴

SDM nejen předchází dlouhá duchovní cesta, ale po slavnostním týdnu dál pokračuje. Mimo jiné i tím, že se mezi mladými lidmi vytváří síť nových přátelství, která jim dodávají odvalu k novému životnímu stylu.

„Velké dny mají v neposlední řadě za cíl probouzet taková přátelství a v tomto světě vytvářet místa života z víry, která jsou zároveň místy naděje a prožívané lásky.“²⁵

Benedikt si ale všímá ještě jedné zcela zásadní roviny setkání. Není možné prožít SDM a nevšimnout si velké radostnosti, kterou setkání nabízí.

„On je přítomný. On přichází mezi nás. Nebe se roztrhlo a osvětlilo zemi. Právě toto činí život radostným a otevřeným a sjednocuje jedny s druhými v radosti, která je něco zcela jiného než extáze na rockovém festivalu. Friedrich Nietzsche jednou řekl: ‘Není umění uspořádat slavnost,

ale najít takové, kteří na ní najdou radost. Radost je podle Písma plodem Ducha svatého (Gal 5,22). A tento plod bylo možno během dnů v Sydney bohatě vnímat. Radost jako plod Ducha svatého ... Nedílnou součástí slavnosti je radost. Slavnost je možné zorganizovat, ale radost ne. Ta může být pouze darována. A nám byla skutečně darována v hojnosti. Proto jsme naplnění vděčností.“²⁶

Citovaný projev patří mezi ty, které jsou pro pochopení cesty církve s mládeží neopomenutelné. Můžeme říci, že doplňuje to, co Jan Pavel II. při různých příležitostech o SDM řekl.²⁷ Benedikt, který přijal přínos svého předchůdce, se mohl ještě jasněji vysvětlit námitky, které se objevují. Člověka intelektuálního formátu nikdo nemůže podezírat z povrchního či pouze emotivního hodnocení. Setkáváme se s vytríbeným pohledem, který pramení z víry a z rozumového zvážení. Zcela oprávněně můžeme konstatovat, že zmiňovaný projev ke kurii má velkou důležitost. Papež hodnotí své první zkušenosti s mládeží. Zjišťuje, že on sám je osloven atmosférou a významem, který SDM pro mladé lidi a samotnou církev přináší. Jeho závěr je tedy jasný: jsou to chvíle mocného působení Ducha svatého, okamžiky Boží radosti a účinný nástroj evangelizace.

Poselství papeže Benedikta mládeži

Nejprve se budeme věnovat poselstvím mládeži u příležitosti SDM. První tři tvoří trilogii zaměřenou na prožívání přítomnosti Ducha svatého v církvi.²⁸ Doposud poslední, čtvrté, je věnováno naději. Protože se jedná o dokumenty vytyčující program pastore mládeže²⁹, ptejme se, jaký směr v nich mohla pastore mládeže najít.

V roce 2006 při příležitosti XXI. SDM předložil Benedikt mladým lidem Ducha svatého jako pravdu. Církev v dějinách zpřístupňuje Boží slovo, které je obsaženo v Písmu. Vyzval proto mladé lidi, aby se „živil“

Božím slovem, a to především prostřednictvím metody Lectio Divina. Kdo Boží slovo poslouchá, ten nachází pevnou orientaci pro svůj život, odvalu k duchovnímu boji, objevuje své povolání a touží být apoštolem radostné zvěsti.

XXII. SDM v roce 2007 byl zaměřen na poznání Ducha svatého, který je Láskou, vlévá do našich srdcí lásku a učí nás vnímavosti k bližnímu. Bůh – Láska působí ve své církvi. Dalším polem, na němž se vede boj mezi pravou láskou a pouhým povrchním citem, jsou vztahy mezi snoubenci a manžely. Pravá láska se postupně očišťuje od každého sobectví, a tím dozrává do plnosti lidské lásky, která má svůj základ v lásce Boží. Třetí oblast, na kterou se papež soustřeďuje, se týká každodenního růstu v lásce ve prospěch utváření „civilizace lásky“. V této souvislosti vyzývá k prohloubení sociální nauky církve a k seznamování se s životy svatých, kteří jsou pravými přáteli Božími a inspirují příkladem svého života.

Třetí poselství bylo vydáno v souvislosti s přípravou XXIII. SDM v australském Sydney. Zaměřuje se na Ducha svatého, který působí v dějinách lidstva, v současnosti a především v církvi. Můžeme se s ním setkat zvláště ve svátosti biřmování a v eucharistii.

„Pokud se budete často účastnit slavení eucharistie a pokud obětujete trochu ze svého času adoraci před Nejsvětější svátostí, z pramene lásky, jímž eucharistie je, získáte radostné odhodlání zasvětit svůj život následování evangelia. Současně zakusíte, že tam, kde se nám nedostává vlastních sil, nás Duch svatý sám proměňuje, naplňuje nás svou silou a činí z nás svědky zmrtvýchvstalého Krista, plné misijního zápalu.“³⁰

Vrcholem poselství je výzva k odvážnému misijnímu poslání. Hlásání evangelia není projevem netolerance, ale plodem lásky k Bohu a k bližnímu. Papež zmiňuje obtíže dospělých při setkání s mládeží a zdůrazňuje,

že evangelizace světa mládeže je především v rukách mladých lidí, kteří objevili Krista. V této souvislosti se na ně obrací s provokací:

„Každý z vás ať najde odvahu slíbit Duchu svatému, že přivede k Ježíši Kristu jednoho mladého člověka způsobem, jaký považuje za nejlepší.“³¹

A na závěr dopisu vyzývá:

„věnujte čas modlitbě a duchovní formaci“³².

Tak papež uzavírá třetí poselství mládeži, na které pak navazovaly jeho promluvy v Sydney.

Dosud poslední čtvrté poselství³³ k XXIV. SDM zahájilo duchovní pouť k SDM v roce 2011 v Madridu. Papež v něm rozvíjí téma naděje na základě postavy apoštola Pavla. Naděje není pocitem, ale jedná se o živou osobu – Ježíše. Současná krize naděje je důsledkem zapomínání na Boha. Papež mladým dodává odvahu k všestranné evangelizaci světa svých vrstevníků. Vždyť především mladí lidé současnosti potřebují objevit pramen naděje.

Promluvy Benedikta XVI. na setkáních s mládeží

Nyní se krátce podívejme na obsah promluv papeže k mladým lidem, a to především u příležitosti oslav Světových dnů mládeže v Kolíně nad Rýnem a v Sydney. Budeme též sledovat jeho slova na setkáních s mládeží během apoštolských cest.

Základní témata

Již v Kolíně nad Rýnem se projeví základní charakteristiky promluv nastupujícího papeže k mládeži. Kromě nových akcentů, o nichž se zmíníme později, si musíme všimnout, že v mnohém klade důraz na totéž, co jeho předchůdce. Je to dáno pohledem víry, ve kterém objevujeme, kdo je mladý člověk a jaké má základní životní úkoly v době dospívání. Biblická antropologie, která je

v současnosti často zamlžována a opomíjena, ve skutečnosti umožňuje pravý růst člověka a jeho životní naplnění. Vždyť „tajemství člověka se opravdu vyjasňuje jen v tajemství vtěleného Slova.“ (GS 22)

Z jednotlivých promluv proto vyzařuje poselství naděje, důvěra v mladé lidi a víra v působení Boží v jejich životě.

„Kristus nebere nic z toho, co v sobě nesete krásného a velkého, naopak všechno to dovádí k dokonalosti pro slávu Boží, pro štěstí člověka a pro spásu světa.“³⁴

„Mladí je bohatstvím, protože vede k objevení života jako daru a úkolu.“³⁵

V tomto ohledu Benedikt často připomíná, že mladí jsou skutečnou budoucností církve i světa. Vždyť na nich a na kvalitě jejich života závisí rozvoj světa a budoucí sociální řád. Spravedlnost pramení v lidském srdci.³⁶

Další, v čem se shoduje se svým předchůdcem, je objevení povolání a evangelizace.³⁷ Mladý člověk se musí soustředit na rozpoznání a přijetí životního povolání.³⁸ Je to mimořádně důležitý úkol, k jehož naplnění je potřeba mít odvahu k volbě. Zdaří se pouze tehdy, když se mladý člověk s odvahou vydá na cestu s Kristem, což představuje život modlitby, formaci víry³⁹ a v neposlední řadě prožívání společenství uprostřed církve.⁴⁰ Papež se obrací na mladé lidi s ujištěním, že prožívat svátost manželství⁴¹ je i dnes možné a že je neustále platný význam zasvěceného života a kněžství.⁴²

Výzva k odvážné evangelizaci, která je stále přítomná, je důsledkem živé víry. Kdo našel Krista, nemůže si jeho lásku nechat pro sebe, ale je vnitřně pobádán, aby se o své poznání rozdělil.⁴³

Odvážným tématem, které najdeme u obou papežů, je předložení tajemství kříže. I mladý člověk je povolán ve svém životě objevit a nést Kristův kříž. Ať má podobu odvahy čelit starým i novodobým pokušením či ať se jedná

o prožívání nejrůznějšího utrpení, vždy je to možnost spojit se s ukřižovaným Kristem. Ostatně pravá lidská láska je vždy spojena s obětí.⁴⁴

Tak jako papež Wojtyła ani Benedikt neopomene pozvat mladé na slavení SDM na světové úrovni. Využívá nejrůznějších příležitostí, aby cítili, že jsou na tyto okamžiky sdílení a prožívání víry osobně zváni.⁴⁵

Při četbě papežových promluv k mladým nás nemůže neoslovit různým způsobem vyjádřená láska nástupce Petra k nim.⁴⁶ I tato charakteristika je inspirativní. Papež má mladé lidi opravdu rád. Vyplývá to nejen z jeho slov, ale též z jeho jednání. Chce se s nimi setkávat, má v ně důvěru, a proto nemá strach tlumočit jim evangelium i s jeho náročností. Často o nich hovoří s dospělými a ukazuje, jak je nutné věnovat se jejich výchově. Jeho láska k mladým je skutečně pravá a otcovská. V jeho lásce se odráží láska, kterou k nim chová podle svědectví evangelií sám Kristus.

Benedikt do promluv k mládeži pochopitelně vkládá i svou originalitu.

Zdůrazňuje především následující témata:

- nutnost prožívat víru uprostřed církve⁴⁷,
- nepostradatelnost vnímat víru ve shodě s prvními generacemi křesťanů (tzv. tradicí; proto často cituje patristické autory především sv. Augustina)⁴⁸,
- důležitost hledání pravdy a rozumového prožívání víry⁴⁹,
- realismus víry, který vnímá lidskou nedokonalost a počítá s obtížemi⁵⁰,
- příklad svatých⁵¹.

Připomeňme, že Benedikt při setkání s mladými často reaguje na nové světové problémy, jako jsou:

- šířící se násilí (včetně zneužívání náboženství k násilí)⁵²,
- vnímání náboženství jako překážky v dialogu s druhými⁵³,

- hrubý tlak směřující k potlačení jakékoliv morálky, který je přítomný v západní společnosti⁵⁴,

- útoky na tradiční rodinu⁵⁵.

Zaměření promluv jednotlivých světových dnů mládeže

Kromě zmíněných základních témat, která můžeme sledovat ve všech Benediktových promluvách k mladým, se v Kolíně soustředil na svátost eucharistie a s tím související důležitost účasti na slavení nedělní mše svaté. Papež mladým dále doporučil studium Katechismu katolické církve a jeho kompendia, které bylo v té době právě publikováno.

Tématem Sydney bylo objevení Ducha Svatého. Papež na základě učení velkého Augustina ukázal, že Duch Svatý je duchem jednoty, darující se lásky, a že ho můžeme obdržet pouze jako dar. Je to Duch Svatý, který buduje církev. Stejný Duch nás vybízí k evangelizaci, které je v současnosti velice potřeba.

Odpovědi na otázky mladých

Papež několikrát odpovídal mladým lidem spontánně na jejich otázky⁵⁶, kteří tuto příležitost využívají jednak k tomu, aby více pochopili jim adresovaná poselství⁵⁷, a jednak k tomu, aby mu svěřili své problémy⁵⁸. Jsou to důležité okamžiky dialogu.

Závěr

Jak jsme mohli v našem pojednání poznat, důraz, který od koncilu, a především za Jana Pavla II., klade církev na mladé lidi, je stále přítomný. To nás opravňuje konstatovat, že služba mladým ve svých nových projevech silně prostoupila život církve a že krok zpět již není myslitelný.

„Naléhavá priorita je vytvářet bezpečné a zdravé prostředí zejména pro mládež. ...jsme vyzváni k reflexi nad velkým pokladem, který nám byl v této naší mládeži svěřen, i nad tím,

*kolik sil věnovala církev v této zemi její výchově a péči o ni.“*⁵⁹

Papež Benedikt s obdivuhodným zaujetím rozvíjí vše dobré, co na tomto poli bylo vytvořeno za jeho předchůdce, a s velkou pečlivostí tuto cestu, dle svého osobního charismatu, rozvíjí.

Jan Pavel II. vícekrát pronesl, že papež zemře, ale Světové dny mládeže budou pokračovat.⁶⁰ Dnes můžeme říci, že jeho proroctví se naplňuje a pouť mladých nepřestává. Avšak nejpodstatnější je, že se v církvi v osobě současného papeže dále klade důraz na mladé lidi a rozvíjí láska k nim. Naplňuje se tak odkaz velkého Jana Pavla II, papeže mladých.

Poznámky:

¹ BENEDIKT XVI.: Rozhovor pro Vatikánský rozhlas, 12.8.2005. Není-li uvedeno jinak, citace promluv papeže jsou převzaty z italského originálu www.vatican.va (český překlad www.radiovaticana.cz nebo vlastní).

² Srov. BERTONE, T.: Promluva na setkání s universitním světem k 80. narozeninám Benedikta XVI., 19. 4. 2007. In.: www.vatican.va.

³ Srov. RATZINGER, J.: „Kirchliche Bewegungen und ihr theologischer Ort. In: *Comminio*, 5 (1998) str. 431-448 (Jedná se o přednášku pronesenou 27. 5.1998 u příležitosti mezinárodního setkání 56 církevních hnutí v Římě.).

RATZINGER, J.: *Bůh a svět*. Barrister & Principal, Praha 2003, str. 310.

⁴ RATZINGER, J.: *Bůh a svět*. Barrister & Principal, Praha 2003, str. 313.

⁵ Jan Pavel II. začínal být viditelně fyzicky nemocný. Při prvním setkání s mládeží u Eiffelovy věže na Champs de Mars nebyl schopen přečíst svůj proslov. Na setkání přijelo nakonec dvakrát tolik mladých, než na kolik byli organizátoři připraveni. Závěrečné mše se zúčastnilo 1 200 000 mladých.

⁶ WEIGEL, G.: *Svědék naděje*. Nakladatelství Práh, Praha 2000, str. 789nn.

⁷ VAYNE, F. – ROLLIER, A.: Jan Pavel II., mladí lidé a Světové dny mládeže. Paulínky, Praha 2006, str. 57, 80.

⁸ RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce. Paulínky, Praha 2008, str. 24.

⁹ RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce. Paulínky, Praha 2008, str. 23.

¹⁰ RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce. Paulínky, Praha 2008, str. 25.

¹¹ RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce. Paulínky, Praha 2008, str. 62.

¹² BENEDIKT XVI.: Rozhovor pro polskou televizi, 16.10. 2005.

¹³ Osobní rozhovor autora s Mons. Bocardem.

¹⁴ BENEDIKT XVI.: Homilie pro kardinály, 20.4. 2005.

¹⁵ BENEDIKT XVI.: Homilie při zahájení pontifikátu, 24. 4. 2005.

¹⁶ RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: Jan Pavel II. Můj milovaný předchůdce. Paulínky, Praha 2008, str. 73.

¹⁷ BENEDIKT XVI.: Generální audience, 24. 8. 2005.

¹⁸ Z mimoitalských cest pouze apoštolská návštěva Rakouska a Bavorska neobsahovala speciální setkání s mládeží. Papež mladé ale zvlášť oslovil.

Italské pastorační cesty setkání s mladými obsahují. Vyjímkou jsou pouze cesty, které mají ráz papežské pouti, a ne pastorační návštěvy místní komunity.

¹⁹ BENEDIKT XVI.: Audience pro členy samosprávy Regionu Lazio, Řím a římskou provincii, 12. 1. 2009.

²⁰ BENEDIKT XVI.: Setkání s kněžími diecéze Brixen, 6. 8. 2008.

²¹ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží Sardinie, 7. 9. 2008.

²² BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kurii, 22.12.2008. In.: Budoucnost církve 1/2009.

²³ BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kurii, 22.12.2008. In.: Budoucnost církve 1/2009.

²⁴ BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kurii, 22.12.2008. In.: Budoucnost církve 1/2009.

²⁵ BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kurii, 22.12.2008. In.: Budoucnost církve 1/2009.

²⁶ BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kurii, 22.12.2008. In.: Budoucnost církve 1/2009.

²⁷ Především se jedná o: JAN PAVEL II.: Překročit práh naděje. Praha 1995, str. 114nn a JAN PAVEL II.: Dopis kardinálovi Pironiovi o Světových dnech mládeže ze dne 8.5.1996. In.: Jan Pavel II. hovoří o mládeži - základní dokumenty k pochopení pohledu Jana Pavla II. na mladého člověka. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2001, str. 12nn.

²⁸ Poselství k XXI. SDM, 22.2. 2006. Poselství k XXII. SDM, 5.2.2007. Poselství k XXIII. SDM, 20.7.2007.

²⁹ „Dnes je již samozřejmé, že příprava na základě papežova poselství mládeži má být včleněna do řádné pastorace mladých.“ RYLKO, S.: Přednáška o Světovém dni mládeže podle poselství Svatého otce. In: Budoucnost církve, 6/2001.

³⁰ BENEDIKT XVI.: Poselství k XXIII. SDM, 20.7. 2007, čl.6.

³¹ BENEDIKT XVI.: Poselství k XXIII. SDM, 20.7. 2007, čl.7.

³² BENEDIKT XVI.: Poselství k XXIII. SDM, 20.7. 2007, čl.8.

³³ Poselství k XXIV. SDM, 22.2.2009

³⁴ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, 18. 8. 2005. In: XX. Světový den mládeže. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 30.

Podobně Jan Pavel II. např. během SDM v Římě: „Ježíš je ve skutečnosti tím, koho hledáte, když sníte o štěstí; on je tím, kdo vás čeká, když vás nic z toho, co naleznete, neuspokojí; on je ta krása, která vás tolik přitahuje... Je to Ježíš, který ve vás vzbuzuje touhu učinit váš život něčím obrovským... Řeknete-li Kristu ano, pak říkáte ano každému vašemu vznešenému ideálu.“ JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 246n.

³⁵ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Sao Paulo, 10.5.2007.

Podobně např. Apoštolský list mladým celého světa, kapitola 3: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 36nn.

³⁶ Např. „Můžete se stát protagonisty nové společnosti, pokud se budete snažit o konkrétní život,

inspirovaný univerzálními mravními hodnotami, a osobně se nasadíte v lidské a duchovní formaci, která je životně důležitá.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Sao Paolo, 10. 5. 2007.

„Následovat Krista, drazí mladí, kromě toho obnáší úsilí přispět k budování spravedlivější a solidárnější společnosti, kde se mohou všichni těšit pozemskými dobry. Víím, že mnozí z vás velkodušně dosvědčují vlastní víru v různých sociálních prostředích.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„Mladí má ještě všechnu budoucnost před sebou a všechna budoucnost je časem naděje. Je plná příslibů. Máme-li být upřímní, pro mnohé je budoucnost také temná, plná hrozeb... Proto je důležité zvolit dobře, nezničit budoucnost... Být mladým v sobě obsahuje být dobrým a velkodušným. A dobrotou osobně je Ježíš Kristus. Ten Ježíš, kterého znáte nebo kterého vaše srdce hledají. On je přítel, který nikdy nezradí, je věrný až po dar vlastního života na kříži. Poddejte se jeho lásce!“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Janově, 18. 5. 2008.

„Nová generace křesťanů, posílená Duchem a přitahovaná bohatou vizí víry, je povolána budovat svět, který přijímá a respektuje život a s láskou o něj pečuje, místo aby jej odmítal nebo se jej obával jako nějaké hrozby, a proto jej ničil... Pán vás žádá, abyste byli proroky této nové éry, posly jeho lásky, schopní přitahovat lidi k Otci a vytvářet budoucnost naděje pro celé lidstvo.“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, nedělní mše 20.7.2008.

Podobně např. Apoštolský list mladým celého světa, kapitola 15: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 59nn.

Těž promluva během SDM v Torontu: „Mladí,... odpovězte Pánu se statečným a velkomyslným srdcem! Spoléhá se na vás. Nezapomeňte: Kristus vás potřebuje, aby uskutečnil svůj plán spásy! Kristus potřebuje vaše mládí a vaše velkorysé nadšení, aby jeho hlásání radosti zaznělo v novém tisíciletí. Odpovězte na jeho výzvu tím, že dáte svůj život do služby Jemu v bratřích. Důvěřujte Kristu, protože On důvěřuje vám.“ JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 265.

³⁷ Podobně např. Apoštolský list mladým celého světa, kapitola 8-10: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 44 nn. Poselství k VII. SDM: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 132nn.

³⁸ Např. „Stále si připomínejte, že jste ‘chrámem

Ducha’, dovolte mu, aby ve vás přebýval a chápavě poslouchal jeho příkazy, abyste přispívali k budování církve (srov. 1 Kor 12,7) a rozlišovali, k jakému typu povolání vás Pán volá. Svět i dnes potřebuje kněze, muže i ženy žijící zasvěceným životem a křesťanské manžele. V odpovědi na jedno z těchto povolání budete velkodušní a během svého putování si jakožto důslední křesťané pomáhejte přístupováním ke svátosti smíření a praxí duchovního vedení. Snažte se otevírat především svá srdce Pánu Ježíši, abyste mu dali své bezpodmínečné ‘ano’.“ BENEDIKT XVI.: Promluva před udělováním svátosti smíření při římské diecézní oslavě XXIII. SDM, 13. 3. 2008.

„Uvnitř církve najdete i vy odvahu a oporu, abyste se mohli vydat na cestu Páně. Nasycení osobní modlitbou, připravení mlčením, přetvoření liturgií církve objevíte zvláštní povolání, které vám Pán vyhradil. S radostí jej obejměte.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

³⁹ Např. „Snažme se my sami poznávat ho (Ježíše) stále lépe, abychom k němu mohli přesvědčivě vést také ostatní. Proto je tak důležitá láska k Písmu svatému a v důsledku je také důležité znát víru církve, která nám otvírá smysl Písma.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, nedělní mše 21. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 39.

„Nejdůležitější věcí je rozvinout osobní vztah k Bohu. Tento vztah se vyjadřuje v modlitbě. Bůh svou vlastní přirozeností mluví, naslouchá i odpovídá... Existuje ještě jeden aspekt modlitby, na který musíme pamatovat: mlčenlivé rozjímání... Neztratili jsme snad něco z tohoto umění naslouchat? Necháváte si trochu prostoru pro naslouchání šepotu Boha, který vás volá, abyste postupovali směrem k dobru? Přátelé, nemějte strach z mlčení a klidu, naslouchajte Bohu, adorujte ho v eucharistii! Dovolte, aby jeho slovo utvářelo vaši cestu rozvoje svatosti... Při liturgii nalézáme celou církev v modlitbě.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

„Druhá hodnota, kterou chci zdůraznit (je): opravdová intelektuální a morální formace, nezbytná pro plánování a budování vaší i společenské budoucnosti. Kdo vám v této oblasti dává „slevu“, nechce vaše dobro. Vždyť jak byste mohli opravdově plánovat svůj zítřek, zanedbáte-li přirozenou touhu, která je ve vás, totiž vědět a konfrontovat se. Krize nějaké společnosti začíná, když neumí předávat své kulturní bohatství a své hodnoty novým generacím.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží na Sardinii, 7. 9. 2008.

⁴⁰ Např. „Vytvářejte společenství založená na víře! V posledních desetiletích vznikla hnutí a komunity, ve kterých se síla evangelia projevuje v celé své životnosti. Hledejte společenství víry jako přátele na cestě, kteří společně pokračují na velké pouti.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, nedělní mše 21.8.2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 39.

„My se máme snažit zviditelnit církev živou, nikoliv jako nějaké centrum moci..., ale jako společenství přátel... Kristus přišel právě proto, aby vytvořil ve světě síť společenství, kde se můžeme navzájem nést a společně nacházet cestu života.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu (odpověď na otázku), 1. 9. 2007.

⁴¹ Např. „Mějte ve velké úctě instituci svátosti manželství. Skutečné štěstí u domácího krbu není možné, pokud ho nedoprovází věrnost manželů... Manželský život je z božského ustanovení vyhrazen manželským dvojicím, bude zdrojem radosti a štěstí do té míry, v níž dokážete zachovat čistotu uvnitř i mimo manželství... vyžaduje ducha oběti a odříkání pro větší dobro, kterým je právě Boží láska... Spolehejte v tom na pomoc Ježíše Krista, který svou milostí činí všechno možným.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Sao Paolo, 10. 5. 2007.

⁴² Např. „Drazí mladí, pokud vás Pán povolá žít niterněji v jeho službách, odpovězte velkodušně. Buďte si jisti tím, že život darovaný Bohu není nikdy promarněn.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„Jsem si jist, že objevem charismat, která produkují takovou šíři duchovní moudrosti, budou někteří z vás mladých přitahováni k životu apoštolské či kontemplativní služby. Neostýchejte se promluvit si s řeholníky, sestrami či kněžími o charismatech a spiritualitě jejich kongregace... I vy můžete ze svého života učinit dar z lásky k Pánu Ježíši a v něm ke každému členu lidské rodiny.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

„Obracím se s touto výzvou zvláště na ty, kteří jsou povoláni ke kněžskému a řeholnímu životu. Nemějte strach říci Ježíšovi své „ano“, nalézt svou radost v plnění jeho vůle a darovat se plně, abyste došli svatosti a užívali svých talentů ke službě druhým!“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, nedělní mše 20. 7. 2008.

⁴³ Např. „Kdo objevil Krista, musí k němu vést také ostatní. Velkou radost nemůže člověk uchovávat jen pro sebe. Je třeba ji předávat.“ BENEDIKT XVI.:

XX. SDM, Kolín nad Rýnem, nedělní mše 21. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 39.

„Když ale hledím na vás, mladí, kteří jste tady, a vidím, jak z vás vyzařuje radost a nadšení, získávám Ježíšův pohled, pohled lásky a důvěry, jistoty, že jste našli pravou cestu. Vy jste mladí církve. Vysílám vás tedy za velkým posláním evangelizovat chlapce a dívky, kteří jdou tímto světem špatně, jako ovce bez pastýře. Buďte apoštoly mladých. Povzbuzujte je, aby šli s vámi, aby došli ke stejné zkušenosti víry, naděje a lásky, aby se setkali s Ježíšem a pocítili, že jsou skutečně milováni, přijati, že mají otevřenou možnost realizovat se. Aby také oni objevili jisté cesty příkázání, kráčeli po nich a došli k Bohu.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Sao Paolo, 10. 5. 2007.

„Kristovými učedníky jste dnes vy. Vyzářte jeho světlo na toto město i mimo ně. Ukažte světu důvod vaší naděje. Mluvte s druhými o pravdě, která vás osvobozuje.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

„Jste ve věku obětavosti. Je nezbytně nutné, abyste kolem sebe, v rodinách a s přáteli i tam, kde studujete, pracujete a bavíte se, mluvili o Kristu. Nemějte strach! ... Proto vás vybízím, abyste nacházeli vhodná slova ke hlásání Boha všude kolem a opírali své svědectví o moc Ducha, vzývaného v modlitbě. Neste dobrou zvěst svým vrstevníkům i jiným lidem... Dosvědčujte Bohu, neboť přestože jste mladí, plně náležíte do katolického společenství... Chci vás ujistit, že církev s vámi počítá!“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Paříži, 12. 9. 2008.

⁴⁴ Např. „Život nenajdeme, když se ho zmocníme, nýbrž když jej budeme dávat. Láska, to je dávat sám sebe, a proto je cesta pravého života symbolizována křížem.“ BENEDIKT XVI.: Homilie na Květnou neděli 9. 4. 2006.

„Pro křesťany je kříž symbolem moudrosti Boha a jeho nekonečné lásky, zjevené spasitelským darem Krista zabitého a vzkříšeného pro život světa, pro život každého a každé z vás. Kéž vás tento převratný objev vybídne k respektu a úctě ke kříži! On je nejenom znamením vašeho života v Bohu a vaší spásy, ale je také – jak víte – němým svědkem utrpení lidí a zároveň jedinečným a drahocenným výrazem všech jejich nadějí.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými v Paříži 12. 9. 2008.

Podobně Jan Pavel II. např. v homilii během SDM v Buenos Aires: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 81nn.

⁴⁵ Např. „Také bych vás už nyní rád pozval na schůzku do Sydney, kde se bude za rok konat příští Světový den mládeže.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„S těmito pocity velké naděje ve vás se s vámi loučím v očekávání nového setkání letos v červenci na Světových dnech mládeže.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

Podobně Jan Pavel II. např. během setkání s českou mládeží na Svatém Kopečku: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje. Paulínky, Praha 2005, str. 291.

⁴⁶ Např. „Papež je vám nablízku a ujišťuje vás svou každodenní vzpomínkou v modlitbě.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými v rámci oslavy XXII. SDM v římské diecézi, 29. 3. 2007.

„Drazí mladí, neskončím svou promluvu, aniž bych vás před tím otcovsky neobjal. Objímám tedy jednoho po druhém a srdečně vás zdravím.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„Četl jsem některé dopisy mladých z vaší provincie, které mi byly adresovány. Milí mladí, z nich jsem mohl lépe poznat skutečnost vašeho života.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými v Brindisi, 14. 6. 2008.

⁴⁷ Např. „Znamená to, že si nekonstruujeme nějakého soukromého Boha, soukromého Ježíše, ale věříme, že se klaníme před Ježíšem, kterého nám ukazují posvátná Písma a který se zjevuje jako živý ve velkém zástupu věřících, zvaném církev... Církev můžeme hodně kritizovat. Víme o tom a řekl nám o tom i samotný Pán: církev je síť s dobrými rybami i se špatnými, pole, na němž roste pšenice i plevel... Konec konců skutečnost, že v církvi existuje i plevel, je utěšující. Díky tomu můžeme navzdory všem svým nedokonalostem doufat, že stále ještě následujeme Ježíše, který povolal právě hříšníky. Církev je jako lidská rodina, ale je zároveň také velkou rodinou Boží, skrze kterou On vytváří prostor společenství a jednoty napříč všemi kontinenty, kulturami a národy. Proto se radujeme z toho, že patříme k této velké rodině; radujeme se, že máme bratry a přátele po celém světě.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, vigilie 20. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 34.

„Potřebujeme se všichni živit slovem a chlebem věčného života, které nelze od sebe oddělovat! Apoštolové přijali slovo spásy a svým nástupcům ho předali jako vzácný šperk, strážný v bezpečné schránce církve: bez církve této perle hrozí, že se ztratí nebo roztříští. Milí mladí přátelé, zamilujte si Boží

slovo a milujte církev, která vám nejen zpřístupňuje tak vzácný poklad, ale současně vás vede k ocenění jeho bohatství. Milujte a následujte církev, která od svého Zakladatele přijala poslání, aby lidem ukazovala cestu k pravému štěstí.“ BENEDIKT XVI.: Poselství mládeži k XXI. SDM, 22. 2. 2006.

„Kristus přišel právě proto, aby vytvořil ve světě síť společenství, kde se můžeme navzájem nést a společně nacházet cestu života.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu (odpověď na otázku), 1. 9. 2007.

„Tato rozmluva s Pánem v Písmu musí být vždycky rozmluvou nejen individuální, ale i komunitní, v onom velkém společenství církve, kde je Kristus vždy přítomen.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Janově, 18. 5. 2008.

„Oddělování Ducha svatého od Krista, přítomného v institucionální struktuře církve, ohrožuje jednotu křesťanského společenství, která je výslovným darem Ducha! To by narušilo povahu církve jako živého chrámu Ducha svatého (srov. 1 Kor 3,16). Duch je totiž tím, kdo vede církev na cestě plné pravdy a sjednocuje ji ve společenství a ve službě (srov. Lumen gentium, 4). Pokušení 'jít kupředu sami', bohužel, trvá.“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, vigilie 19. 7. 2008.

⁴⁸ Např. BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, vigilie 19. 7. 2008.

⁴⁹ Např. „Evangelium ukazuje, že Kristus je Pravda. Je pravdou o Bohu a zároveň pravdou o člověku... Nám však hrozí, že strávíme celý život ohlušení lomoznými, ale prázdnými hlasy, hrozí nám, že si necháme ujít Jeho hlas, jediný, na němž záleží, protože je jediný, který zachraňuje a dává spásu. Spokojujeme se se zlomky pravdy, nebo se dáváme svést pravdami, jež jsou jimi pouze zdánlivé.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými v Assisi, 18. 6. 2007.

„Druhá oblast temnot, ta, která postihuje ducha, zůstává často nepostřehnutá a z tohoto důvodu je obzvláště škodlivá. Je to manipulace pravdy... Mluvení o pravdě je v určitém prostředí chápáno jako zdroj konfliktů či střetů, a proto je odkazováno spíše do soukromé sféry. Namísto pravdy – nebo spíše namísto chybějící pravdy – se šíří názor, že přizná-li se hodnota všemu bez rozdílu, bude zajištěna svoboda a osvobozeno svědomí. A to nazýváme relativismem. Jaký účel však má „svoboda“, která ignoruje pravdu a následuje to, co je falešné či nesprávné?... Drazí přátelé, pravda není diktát. Není to ani pouhý souhrn pravidel. Je to objev Jediného, který nás nikdy nezradí;

Jediného, kterému můžeme vždycky důvěřovat.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

„Jakpak lze ale milovat nepoznané? Poznání přivádí k lásce a láska podněcuje k poznání. A tak je tomu i s Kristem. Abychom našli lásku ke Kristu, abychom jej skutečně našli jako průvodce svého života, musíme jej především poznat.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží v Janově, 18. 5. 2008.

„Je zde tedy něco neblahého, co vychází z faktu, že svoboda a tolerance jsou velmi často odděleny od pravdy. To je živeno – dnes široce rozšířenou – ideou, že neexistuje absolutní pravda, která vede naše životy. Relativismus tím, že prakticky bez rozdílu všemu přikládá hodnotu, činí „zkušenost“ důležitější nad všechno ostatní. Avšak zkušenosti odtržené od jakékoli úvahy o tom, co je dobré či pravdivé, mohou vést nikoli k ryzí svobodě, nýbrž k morálnímu a intelektuálnímu chaosu, k poklesu morální úrovně, ke ztrátě sebeúcty, ba dokonce k zoufalství.“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, úvodní setkání 17. 7. 2008.

⁵⁰ Např. „Přivedl vás sem Duch, přišli jste sem se svými pochybnostmi i jistotami, se svými radostmi i starostmi. Je nyní na vás, abyste otevřeli svá srdce a všechno nabídli Ježíšovi... Plný a šťastný život se dnes, bohužel, mnohým mladým jeví jako obtížný sen, a někdy takřka nerealizovatelný.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„Bůh je s námi v realitě života, a nikoli ve fantazii! Čelit skutečnosti, a ne od ní utíkat.“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, vigilie 19. 7. 2008.

„Znám vaše nadšení, touhy a úsilí, které vyvíjíte k jejich uskutečnění. Nicméně nepřehlížím také obtíže a problémy, s nimiž zápasíte.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží na Sardinii, 7. 9. 2008.

⁵¹ Např. „Blahoslavení a svatí byli osobami, které nehledaly zarputile vlastní štěstí, ale chtěly prostě dávat sebe sama, protože byly zasaženy Kristovým světlem. A tak nám ukazují cestu ke štěstí, ukazují, jak se stát opravdu lidskými osobami. Právě oni byli pravými reformátory v kolísavém běhu dějin, kteří je mnohokrát pozvedali z temných údolí.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, vigilie 20. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 33.

„Mějte odvahu milovat podle příkladu svatých... Lásky je jediná síla schopná změnit srdce člověka i celé lidstvo... Dosvědčují to životy svatých, kteří jako praví přátelé Boží přivádějí a odrážejí tuto původní lásku. Snažte se je lépe poznat, svěťte se

jejich přímluvě, snažte se žít jako oni.“ BENEDIKT XVI.: Poselství mládeži k XXII. SDM, 27. 1. 2007.

„Před sebou máte obrazy šesti obyčejných mužů a žen, kteří prožili neobyčejný život. Církev je ctí jako ctihodné, blahoslavené či svaté: každý z nich odpověděl na Boží povolání žít z lásky a každý mu sloužil tady, na ulicích a sídlištích New Yorku. Udivuje mne, jak je tato skupina různorodá: chudí i bohatí, laici i laičky... každý z nás by mohl být mezi nimi, protože v této skupině se nevyskytuje žádný stereotyp, žádná uniformita... Upřete své zraky na naše svaté! Různost jejich zkušenosti s Boží přítomností nám ukazuje, jak znovu objevit šíři a hloubku křesťanství.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mladými lidmi v New Yorku, 20. 4. 2008.

⁵² Např. „O Bohu mluví leckdo; ve jménu Božím se hlásá i nenávist a páchá násilí. Proto je důležité objevovat pravou Boží tvář.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem, vigilie 20. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 34.

„Kdykoliv se křížujeme, připomeňme si, že na nespravedlnost nemáme reagovat jinou nespravedlností, na násilí jiným násilím, že zlo lze přemoci pouze dobrem a nikdy tím, že bude opláceno zlem.“ BENEDIKT XVI.: Homilie na Květnou neděli 9. 4. 2006.

„Ukřižovaný, který po zmrtvýchvstání nese navždy znaky svého utrpení, totiž vynáší na světlo 'falešnosti' a lži o Bohu, zaobalené násilím, pomstou a nepřijetím. Kristus je Beránek Boží, který bere na sebe hříchy světa a vytrhává nenávist ze srdce člověka. Toto je opravdová 'revoluce', kterou přináší: láska.“ BENEDIKT XVI.: Poselství k XXII. SDM, 27. 1. 2007.

⁵³ Např. „Někdo se může domnívat, že předkládat vzácný poklad víry osobám, které víru nesdílejí, znamená být k nim netolerantní, ale není tomu tak, protože přinášet Krista neznamena ho vnucovat.“ BENEDIKT XVI.: Poselství mládeži k XXIII. SDM, 20. 7. 2007.

⁵⁴ Např. „V minulém století jsme zažili revoluce, jejichž společným programem bylo nečekat už nic od Boha, vzít osud světa zcela do vlastních rukou. A tak se stalo, jak jsme viděli, že se lidská a částečná hlediska stala absolutním měřítkem orientace. Absolutizace toho, co není absolutní, nýbrž relativní, se nazývá totalitarismus. Neosvobozuje člověka, naopak, bere mu jeho důstojnost a zotročuje ho. Svět nemohou zachránit ideologie, ale jedině obrácení k živému Bohu, který je naším Stvořitelem, zárukou

naší svobody, zárukou toho, co je opravdu dobré a pravdivé.“ BENEDIKT XVI.: XX. SDM, Kolín nad Rýnem, vigilie 20. 8. 2005. In: XX. SDM v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2005, str. 33n.

„Jděte proti proudu: neposlouchejte zjištěné a svůdné hlasy, které dnes z mnoha stran propagují modely života poplatné aroganci a násilí, zpupnosti a úspěchu za každou cenu, zdání a vlastnění na úkor bytí. Kolik poselství, jež k vám přicházejí zejména prostřednictvím médií, je adresováno právě vám! Buďte bdělí! Buďte kritičtí! Nenechte se strhnout touto vlnou působivého přemlouvání. Nemějte strach, draží přátelé, preferovat 'alternativní' cesty, jež indikuje pravá láska: střízlivý a solidní životní styl; upřímné, citlivé a čisté vztahy; poctivé nasazení ve studiu i v práci; hluboký zájem o obecné blaho. Nemějte strach jevit se odlišnými a být kritizovanými za to, co se může jevit jako zpozdilé a nemódní: vaši vrstevníci, ale i dospělí a zejména ti, kteří se zdají být nejvíce vzdáleni mentalitě a hodnotám evangelia, mají hluboce zapotřebí vidět někoho, kdo se odvažuje žít podle plnosti lidství zjeveného Ježíšem Kristem.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s italskou mládeží v Loretu, 1. 9. 2007.

„Svoboda a tolerance jsou velmi často odděleny od pravdy. To je živeno – dnes široce rozšířenou – ideou, že neexistuje absolutní pravda, která vede naše životy. Relativismus tím, že prakticky bez rozdílu všemu přikládá hodnotu, činí 'zkušenost' důležitější nad všechno ostatní. Avšak zkušenosti odtržené od jakékoli úvahy o tom, co je dobré či pravdivé, mohou vést nikoli k ryzí svobodě, nýbrž k morálnímu a intelektuálnímu chaosu, k poklesu morální úrovně, ke ztrátě sebeúcty, ba dokonce k zoufalství... Nenechte se oklamat těmi, kteří ve vás vidí pouhé konzumenty na trhu nerozlišených možností, kde se volba sama o sobě stává dobrem, novost je vydávána za krásu a subjektivní zkušenost vytlačuje pravdu... Jsou dnes mnozí, kteří mají za to, že Bůh má být ponechán na okraji a že náboženství a víra, vhodné pro jednotlivce, mají být vyloučeny z veřejného života nebo užívány jen k dosažení omezených pragmatických cílů. Tato

sekularizovaná vize se pokouší vysvětlit lidský život a vytvářet společnost s nemnoha nebo žádnými odkazy na Stvořitele. Prezентuje se jako neutrální, nestranná síla, jež každého respektuje. Ve skutečnosti však jako každá ideologie vnucuje sekularismus globální vizi... odstoupení od plánu Boha Stvořitele způsobuje chaos... Je-li zatemňován Bůh i naše schopnost poznat přirozený řád, začne se ztrácet smysl i dobro.“ BENEDIKT XVI.: XXIII. SDM, Sydney, úvodní setkání 17. 7. 2008.

⁵⁵ Např. „Vy všichni znáte důležitost rodiny, protože jste dětmi a sourozenci, ale schopnost vytvořit novou rodinu není samozřejmá. Je třeba se na to připravovat. V minulosti tradiční společnost více pomáhala vytvářet a hájit rodinu. Dnes tomu tak už není anebo je to jen na papíře, ale ve skutečnosti převládá jiná mentalita. Jsou připouštěny jiné formy soužití; někdy se používá termínu 'rodina' ve vztahu k takovému soužití, které ve skutečnosti není rodinou. Především se ale velmi oslabila schopnost manželů bránit jednotu rodinného jádra za cenu velkých obětí. Draží mladí, znovu si osvojte hodnotu rodiny... pravá láska se neimprovizuje. K lásce patří kromě citu také odpovědnost, stálost, vědomí závazku. To všechno se člověk naučí dlouhým cvičením křesťanských ctností.“ BENEDIKT XVI.: Setkání s mládeží na Sardinii, 7. 9. 2008.

⁵⁶ Jedná se o setkání papeže Benedikta XVI. s mládeží římské diecéze při příležitosti oslav XXI. SDM 6. 4. 2006 a o setkání v Loretu 1. 9. 2007.

⁵⁷ Např. jakým způsobem objevit Písmo svaté; jak pomáhat druhým objevit Krista.

⁵⁸ Např. pocit rezignace; mlčení Boha; láska mezi mužem a ženou.

⁵⁹ BENEDIKT XVI.: Promluva v Sydney pro biskupy, kněze, jáhny, zasvěcené osoby a laiky diecéze Sydney, 19. 7. 2008.

⁶⁰ Např. VAYNE, F. – ROLLIER, A.: Jan Pavel II., mladí lidé a světové dny mládeže. Praha : Paulínky 2006, str. 127

POZNAČTE SI DO KALENDÁŘE:

**CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ ANIMÁTORŮ
SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE
CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE**

**TŘEŠŤ 15. - 21. 8. 2010
MADRID 11. - 21. 8. 2011
14. - 19. 8. 2012**

